

Digitally signed by
Biblioteca UTM
Reason: I attest to the
accuracy and integrity of
this document

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

FACULTATEA INGINERIE ȘI MANAGEMENT
ÎN MECANICĂ

CATEDRA INGINERIE ȘI MANAGEMENT ÎN TRANSPORT

MANAGEMENTUL TRANSPORTURILOR

T. ALCAZ V. RUSSU A. OPREA C. STRAISTARI

TEHNOLOGIA ORGANIZĂRII TRANSPORTULUI DE MĂRFURI

CICLU DE PRELEGERI

Partea I

Chișinău
U.T.M.
2007

CZU 656.1.025.4(075.8)

T 32

Prezentul ciclu de prelegeri este destinat studenților **Facultății Inginerie și Management în Mecanică**, specialităților 1871.03 *Inginerie și Management în Transport* și 2053 *Transport Internațional* cu formele de studiu la zi și fără frecvență.

Prezentul ciclu de prelegeri este destinat în primul rând studenților cu profil tehnic și din domeniul transporturilor: manageri, ingineri, tehnicieni și alte categorii de lucrători.

În această lucrare sunt expuse principiile de bază ale tehnologiei organizării transportului rutier de mărfuri. Elementele tehnice de bază și utilizarea rațională. Baza normativelor de documentare a proceselor de transport.

Autori: conf. univ., dr. șt. ec. Tudor Alcaz
lector superior Vasile Russu
lector universitar Ala Oprea
lector asistent Cornelia Straistari

Redactor responsabil: prof. univ., dr. Ion Sârbu

Recenzent: conf. univ., dr. Iurie Guber
lector superior, dr. ing. Gh.Ambrosi

Redactare computerizată: Iulia Litvinova

Descrierea CIP A Camerei Naționale A Cărții

Tehnologia și organizarea traficului de mărfuri: Ciclu de prelegeri /T. Alcaz, V. Rusu,A. Oprea,...; red. resp.: Ion Sârbu; Univ. Teh. a Moldovei. Fac. Inginerie și Management în Mecanică. Catedra Inginerie și Management în Transport. - Ch.: UTM,2007. - ...cm.- ISBN 978-9975-45-029-4

P. 1-a.-2007. -133 p.-Bibliogr.p. 132 -133(19 tit.).-ISBN 978-9975-45-030-0: 100ex.

656.1.025.4(075.8)

© U.T.M., 2007

CUPRINS

Introducere.....	5
I. Transportul rutier	
1.1 Traficul rutier și perspectiva.....	7
1.2 Piața transporturilor rutiere. Conceptul de piață.....	12
1.3 Procesul de transport.....	13
1.3.1 Clasificarea procesului de transport rutier.....	14
1.4 Determinarea tipului materialului rulant.....	18
1.4.1 Fundamentarea necesarului de mijloace de transport.....	23
II. Managementul transporturilor	
Managementul general de mișcare.....	25
Managementul transporturilor.....	29
2.2.1 Managementul transportului rutier.....	31
2.3 Baza legislativă națională și internațională ce reglementează transportul rutier.....	32
2.4 Transportul rutier de mărfuri.....	34
2.4.1 Instituții ale traficului rutier internațional de mărfuri.....	34
2.4.2 Reglementări ale traficului rutier internațional de mărfuri.....	35
2.4.3 Contractul de transport în transportul rutier internațional de mărfuri.....	38
2.4.4 Contractul de transport și derularea lui.....	40
2.4.4.1 Încheierea contractului de transport de mărfuri.....	40
2.4.4.2 Primirea mărfurilor la transport.....	42
2.4.4.3 Executarea contractului de transport.....	45
2.4.5 Foaia de parcurs.....	47
2.5 Sistemul serviciului de transport și expediții al întreprinderilor și organizațiilor.....	62
2.6 Plata pentru transporturi.....	65
III. Organizarea circulației mijloacelor de transport în traficul de mărfuri	
3.1 Transportul centralizat de mărfuri și efectuarea lui.....	67
3.2 Organizarea transportului centralizat de mărfuri și eficacitatea lui.....	69

3.3 Organizarea lucrului transportului de către întreprinderile de transport rutier (de utilizare comună și departamental).....	72
3.4 Organizarea și funcționarea unei regii, întreprinderi de transport.....	76
3.4.1 Autobaza.....	77
3.4.2 Garaje, depouri.....	78
3.5 Sectorul Exploatare.....	81
3.5.1 Serviciul de exploatare în ÎTA.....	83
3.6 Indicatorii de mărire în exploatarea autovehiculelor.....	86
IV. Regimul de lucru al conducătorilor auto și al circulației autovehiculelor	
4.1 Organizarea lucrului conducătorilor de autovehicule.....	89
4.1.1 Regimul de muncă și odihnă.....	90
4.1.2 Regimul de lucru al echipajelor (AETR).....	94
4.2.1 Organizarea circulației mijloacelor de transport conform orarelor de lucru și graficelor orare.....	99
4.2.2 Sisteme tehnologice de organizare a transportului de mărfuri.....	103
4.2.3 Organizarea circulației autovehiculelor în trafic de marfă.....	106
4.2.4 Organizarea circulației autovehiculelor prin metoda suveică.....	111
4.2.5 Organizarea transportului de mărfuri magistral cu vehicule.....	114
4.3 Stațiile de mărfuri.....	120
4.4 Optimizarea planului de transport.....	121
4.5 Planificarea activității mijloacelor de transport. Elaborarea planului de transport.....	122
4.6 Indicatorii parcursului autovehiculelor.....	125
4.7 Indicii transportului de mărfuri în traficul rutier.....	128
4.8 Indicii tehnici de exploatare pentru schema optimă de transportare.....	130
Bibliografie.....	132

Introducere

Transportul rutier de mărfuri reprezintă distribuirea încărcăturilor cu autovehicule din punctul de încărcare la punctele de destinație în baza contractelor de transport.

Transport din latină „transporto” – deplasare în spațiu. Transportul rutier este o ramură de producere, ce are un caracter comercial ce asigură necesitatea vitală a societății în transportul de mărfuri și călători. Procesul de transport reprezintă totalitatea operațiilor efectuate de mijloacele de transport la deplasarea în spațiu și timp a bunurilor materiale și a pasagerilor.

Obiectul transportului rutier constituie bunurile materiale (marfa) și pasagerii.

Orice marfă din momentul amplasării în caroserie până la descărcarea ei în punctul de destinație reprezintă sarcina sau încărcătura.

Prin activitatea de transport nu se creează bunuri materiale, ci se efectuează prestații la deplasarea mărfurilor, cheltuielile pentru transportare fiind incluse în valoarea lor. De aceea în economia națională, transportul rutier ocupă un sector terțar.

Transportul unește toate ramurile economiei naționale într-un organism ce asigură funcționarea sistemului bani – marfă – bani ce stă la baza dezvoltării economiei oricărei țări.

Evoluția civilizației umane este strâns legată de posibilitățile de transport ale produselor activităților economice și pentru realizarea relațiilor tot mai strânse între diferite grupuri de oameni, s-a născut necesitatea perfecționării continue a mijloacelor de transport și crearea unor rețele rutiere vaste de transport. Odată cu inventarea automobilului și trecerea la producția de masă a diverselor tipuri de autovehicule, s-a realizat dezvoltarea rețelelor rutiere, care asigură posibilitatea deplasării între marile aglomerații urbane și practic toate localitățile unei țări.

Circulația rutieră reprezintă mișcarea generală de vehicule și persoane, concentrată pe suprafețe de teren amenajate special în acest scop, respectiv drumurile. Fenomenul *circulației rutiere* sau a *traficului rutier* se manifestă tot atât de clar pe distanțe mari, în teritorii largi, cât și în zone restrânse (orașe și alte tipuri de așezări). Ca urmare a perfecționării continue a autovehiculelor, s-a ajuns astăzi la ritmuri ridicate și proporții foarte mari de evoluție a circulației rutiere, practic are loc o „explozie rutieră”.

Parcul mondial de autovehicule a ajuns la cifre impresionante. În întreaga lume circulă în prezent peste 700 milioane de autovehicule de toate tipurile și categoriile și an de an sunt produse din ce în ce mai multe astfel de mijloace de transport. Această situație a adus la atingerea limitei de saturație a gradului de motorizare, în special în țările puternic industrializate. Gradul de motorizare are tendința continuă de creștere și în Republica Moldova la finele anului 2006 erau înregistrate aproximativ 0,5 mln. de autovehicule de toate tipurile (autoturisme, autocamioane, autobuze, microbuze, motorete, motociclete), tendința de creștere a parcului se menține și în prezent. Nu există indici ca acest proces să se oprească. Este cunoscut faptul că limita de saturație a gradului de motorizare a unei țări este în jur de 2,5...3 persoane la un autoturism convențional. Or, la noi în țară, mai sunt multe de făcut în acest domeniu. În primul rând este necesară dezvoltarea puternică a infrastructurii rutiere și modernizarea celei existente.

Bibliografie

1. Codul transporturilor auto. Legea RM, nr. 116 – VII din 29.07.1998.
2. Legea RM cu privire la transporturi, nr. 1194 – XIII din 21.05.1997.
3. Legea drumurilor, nr. 509 – XIII din 22.06.1996.
4. Regulamentul circulației rutiere. Hotărârea Guvernului RM nr. 713 din 27.07.1999.
5. Regulamentul transporturilor auto de mărfuri din 09.12.1999.
6. В. И. Савин. Перевозки грузов автомобильным транспортом. Москва «Дело и сервис» 2002.
7. М. Прокофьев. Автомобильные транспортные средства, АСМАР, 2002.
8. D. Fistung. Transporturi teoretice: economică, ecologie, legislație. București, 1999.
9. Gh. Caraiani. Tratat de transportări. Volumul I, II, Luminița, 2001.
10. T. Alcaz, V. Russu, A. Oprea. Managementul transporturilor. Complexul de transport. Ciclu de prelegeri. Partea I-a, U.T.M, 2005.
11. T. Alcaz, V. Russu, A. Oprea. Managementul transporturilor. Complexul de transport. Ciclu de prelegeri. Partea a II-a, U.T.M, 2005.

12. T. Alcaz, V. Russu. Managementul transportului urban de călători. U.T.M, 2005.
13. I. Gheorghe. Managementul transporturilor. București, 2001.
14. T. Alcaz, V. Russu, Iu. Guber. Managementul transportului rutier. Chișinău, 2003.
15. T. Alcaz, V. Russu, Iu. Tezec. Tehnologia organizării traficului de mărfuri. Chișinău, 2003.
16. Boyer, Kenneth D. Principles of Transportation Economics. Editura Addison Wesley Longman, 1999.
17. Button, Kenneth J. Transport Economics. Ediția a 2-a. Editura Edward Elgar Publishing Company, 1993.
18. Wood, Donald F., Jonson, James C. Contemporary Transportation. Ediția a 5-a, Editura Prentice Hall, 1996.
19. Савин В. Перевозки автомобильным транспортом. Москва, 2002.